

## Posjet Vukovaru, Vučedolu i Đakovu

U petak 10. studenog 2017. maturanti naše gimnazije u ranim su se jutarnjim satima autobusom zaputili na terensku nastavu - na istok Lijepe Naše. Ciljevi su bili posjet Vukovaru, njegovoj bolnici koja je u Domovinskom ratu pretrpjela svakodnevna granatiranja, Ovčari, mjestu najgorih stradanja, Muzeju vučedolske kulture te Đakovu i đakovačkoj katedrali.

Usputna mjesta kroz koja smo prošli kako bismo došli do odredišta također su nam pružila priliku za učenje pa smo tako slušali zanimljive priče o povijesti Vinkovaca, nekadašnjeg imena Cibalae, najstarijeg neprekidno naseljenog mjesta u Europi. Njegova povijest seže sve do neolitika, a u rimsko doba bio je od velike vojne važnosti.

Pošto smo prošli Vinkovce, za nekoliko minuta došli smo do Grada Heroja. Prvo smo posjetili bolnicu, mjesto koje je u ratnim vremenima trebalo predstavljati sigurno utočište, a pretvorilo se u jednu od glavnih meta JNA-a. Pogledali smo kraći film u kojem su nam predložene potresne slike i iskustva te uvjeti života u njoj za vrijeme okupacije Vukovara. Radilo se od ranog jutra, a sve su se radnje, od operacija do porođaja, kojih je bilo čak 16, odvijale u podrumu. Priču o stradanju nedužnih civila putem filma ispričala nam je tadašnja, a i trenutna ravnateljica bolnice, dr. Vesna Bosanac. Iako je crveni križ koji je bio istaknut na krovu morao jamčiti sigurnost, agresoru to ništa nije značilo. Valja napomenuti da je pomoć bila pružana pacijentima svih nacionalnosti, čime se još jednom pokazuju ljudskost i dostojanstvo s kojima je bolnica radila i u najtežim razdobljima. Nakon filma bili smo provedeni kroz muzejski dio koji je ostao neobnovljen. Samo je hodnik popločen imenima stradalih osoba (među kojima su bili i naši vršnjaci te jedna trudnica sa svojim još nerođenim djetetom) i događajima svakog dana okupacije, napisanih prema sjećanjima. Osim hodnika, Muzej se sastoji i od dijela u kojem su bili smješteni pacijenti. Danas su na njihova mjesta postavljene lutke, dok je namještaj, iz kojeg se iščitavaju nehumani životni uvjeti, ostao isti. Kraj obilaska predstavljala je zatamnjena prostorija na čijoj je sredini postavljen stol sa svijećama, a na zidu projicirana imena žrtava. Dojmovi su bili teški. Oko jednog smo se svi šutke složili – ovakve se strahote više ne smiju ponoviti.

Potom smo pošli u razgledavanje Vukovara, grada kontrasta bogatih baroknih građevina i fasada s rupama od metaka. Zapalili smo svijeću ispod križa na obali Dunava te se fotografirali pored tog simbola pobjede. Šetali smo obalom Plave Ljepotice i razgledali perivoj dvorca Eltz. Centar grada izgleda oporavljeno i čini se kao da hodate nekim razvijenim gradom koji se nije nagledao tolikih stradanja. Jedino vas na trenutke neka ruševna kuća na kojoj se ponosno vije hrvatski barjak podsjeti na njegovu bolnu, no herojsku prošlost.

Nakon ručka u jednom vukovarskom hotelu nastavili smo put prema Muzeju vučedolske kulture koji je inače poznat kao jedan od najboljih muzeja u Hrvatskoj. Uvjerili smo se u to iz prve ruke prolazeći kroz postav. Učili smo o životu Vučedolaca, njihovim

životnim uvjetima, vjerovanjima u astrologiju te načinu odijevanja koji se drastično ne razlikuje čak ni od suvremenog. Prosječan Vučedolac živio je manje od tridesetak godina (najstarija osoba bila je žena koja je doživjela duboku starost od čak pedeset godina) i bavio se stočarstvom te uzgajao žitarice. Tako je zanimljiv podatak da prvo pivo na svijetu potječe baš iz našeg Vučedola. No, nije to jedina stvar u kojoj smo prvi – naime, Orionov kalendar koji su upotrebljavali, prvi je europski kalendar! To pokazuje koliko su Vučedolci bili napredni za svoje doba. Za usporedbu, dok je vučedolska kultura obilježila prvi dio trećeg tisućljeća prije Krista, Stonehenge je izgrađen tek oko 2000 godine prije Krista.

Poslije zabavnog, no poučnog razgleda Muzeja, vratili smo se u tragičnu stvarnost Domovinskog rata. Krenuli smo prema Ovčari. Promatrajući putem prostrane slavonske ravnice koje se danas iskorištavaju u gospodarske svrhe, nikada ne bismo mogli zamisliti kakve su se strahote dogodile na tom području. Ušavši u Spomen-dom *Ovčara*, spomenik održavan od strane branitelja, te slušajući svečani govor, dobili smo uvid u makar najmanji dio patnje žrtava. Među njima je, kao što je već rečeno, bila i trudnica sa svojim nerođenim djetetom te maloljetnici. Njihova imena i slike bili su pričvršćeni na zid, a osobne su im stvari bile položene na slamu. U bolnom, no dostojanstvenom tonu nastavili smo posjet Ovčari i odali žrtvama Domovinskog rata počast minutom šutnje i molitve pred spomenikom. Zadnja postaja na tom mjestu pogibelji bilo je polje bijelih križeva, simbola nestalih, pored posljednjeg počivališta pronađenih.

Prije no što smo se oprostili od Grada Heroja, posjetili smo Trpinjsku cestu i Groblje tenkova gdje smo imali priliku pročitati jedan izvještaj Siniše Glavaševića i razgledati ostatke tenkova.

Po odlasku iz Vukovara krenuli smo u Đakovo s ciljem posjeta katedrali i samostalnog razgleda grada za vrijeme slobodnog vremena. Nažalost, zbog spleta okolnosti neki učenici, uključujući i mene, ovaj put nisu uspjeli ući u katedralu. Ipak, nema veze – jer se u Slavoniju sigurno opet vraćam.

Ema Smolić, 4. a